

SOS: Mere iværksætteri på skoleskemaet

Danskerne føler sig dårligere rustet end deres nordiske naboer til at starte egen virksomhed - det danske uddannelsessystem ender som nordisk bundprop, når de skal vurdere effekten af deres skolegang i forhold til at blive iværksættere og drive selvstændig virksomhed.

Potentialet og behovet for mere undervisning i iværksætteri er betragteligt. Viden om start og drift af egen virksomhed er en vigtig forudsætning for at få en tiltrængt styrkelse af iværksætterkulturen.

Kun hver anden dansker vurderer, at deres uddannelse har hjulpet dem til at udvikle initiativ og iværksætterattitude, mens tre ud af fire nordmænd synes, at deres skolegang har været hjælpsom på det punkt.

Tabel 1 Danmark er nordisk bundprop

Andel, der er enig i følgende udsagn:	Danmark	Sverige	Finland	Island	Norge
Min skoleuddannelse hjælper mig/ har hjulpet mig til at udvikle initiativ og iværksætterattitude?	54 pct.	54 pct.	64 pct.	62 pct.	76 pct.
Min skoleuddannelse har hjælper mig/har hjulpet mig til bedre at forstå iværksætters rolle i samfundet?	45 pct.	49 pct.	63 pct.	61 pct.	54 pct.
Min skoleuddannelse har giver mig/ har givet viden og evner til at drive en virksomhed?	43 pct.	49 pct.	55 pct.	54 pct.	55 pct.
Min skoleuddannelse gør mig/har gjort mig interesseret i at blive iværksætter?	30 pct.	30 pct.	35 pct.	43 pct.	32 pct.

Kilde: Europa Kommissionen, Flash Eurobarometer 354, "Entrepreneurship in the EU and beyond", juni 2012.

Ud over uddannelsessystemets manglende formåen i forhold til at udvikle initiativ og iværksætterattitude skraber Danmark også bunden sammenlignet med de øvrige nordiske lande, når det gælder om at skabe forståelse for iværksætternes rolle i samfundet, interesse for at starte egen virksomhed og viden om at drive den.

Det danske uddannelsessystems bundplacering i Norden i forhold til at inspirere til iværksætteri efterlader de unge dårligt rustet til fremtidens arbejdsmarked. Så der er god grund til at sætte mere iværksætteri på skoleskemaet. Undervisning i iværksætteri er ikke alene en god investering for samfundet. Det styrker også de studerendes karriere, uanset om de faktisk starter virksomhed eller ej.

Iværksætteri på skoleskemaet

Danskere, der har modtaget undervisning i iværksætteri, starter blandt andet hyppigere virksomhed end de landsmænd, der ikke har stiftet bekendtskab med iværksætteri i uddannelsessystemet. Således stiger andelen af studerende, der starter egen virksomhed efter endt uddannelse fra 3-4 procent til 15-20 pro-

cent, hvis de er blevet undervist i iværksætteri¹. Tilmed starter de virksomhed tidligere – og ender med en højere indkomst, uanset om de er blevet iværksættere eller ej. Hertil kommer, at undervisning i iværksætteri styrker de unges evner til at løse problemer, samarbejde og tage beslutninger².

Alligevel er kun godt hver tredje studerende mellem 18- 30 år blevet informeret om eller undervist i iværksætteri. En større andel mænd end kvinder er blevet undervist i iværksætteri, og på erhvervsuddannelserne har relativt flere elever modtaget undervisning i iværksætteri end på andre uddannelsesretninger, viser Ases nye undersøgelse blandt 18-30-årige studerende.

Mere undervisning i iværksætteri vil være en afgørende faktor, som kan indgyde flere mod til at prøve den gode ide af og etablere sig som iværksætter. Det vurderer hver fjerde nuværende iværksætter. Med de gode effekter af undervisning i iværksætteri vil det give god mening at udbrede den som en integreret del i det danske uddannelsessystem – lige fra folkeskole til de videregående uddannelser.

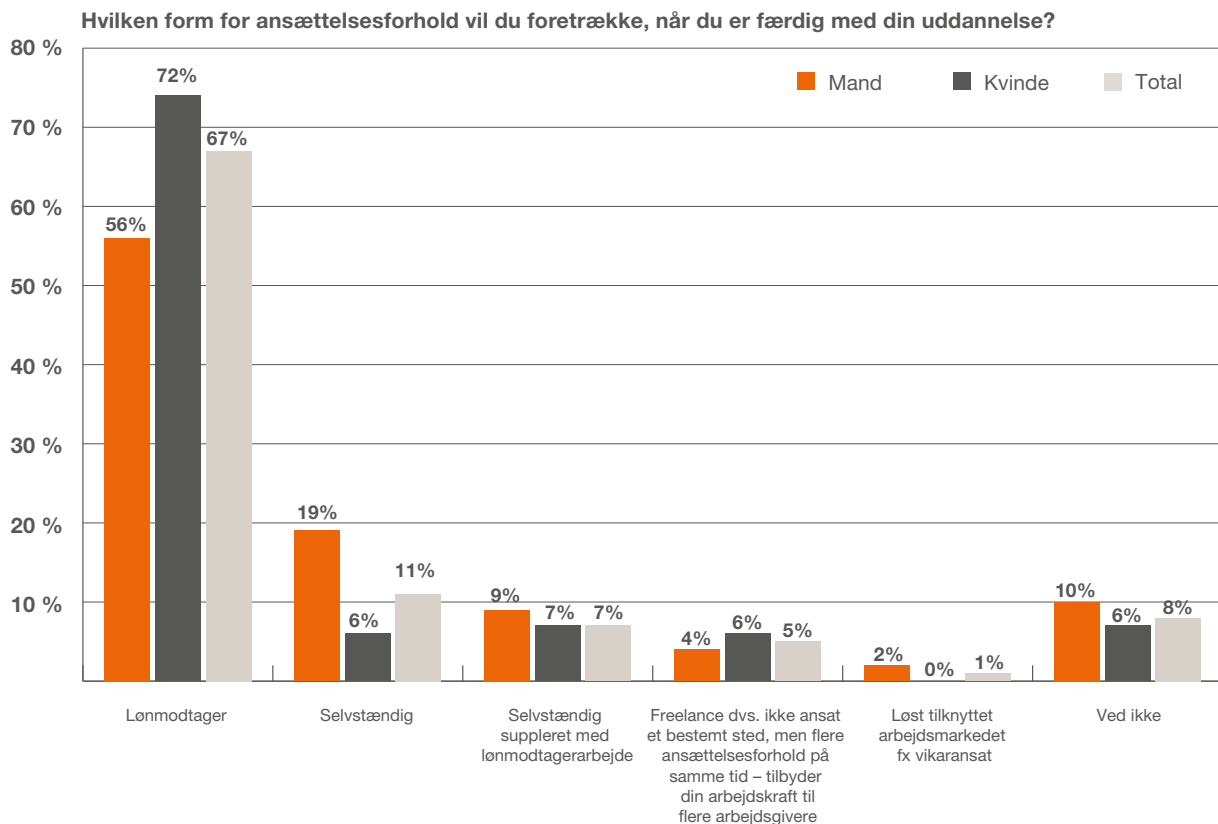
Tabel 2 Hvilken af følgende tiltag vil efter din mening give flest iværksættere?

Lettelse af administrative byrder	57 pct.
Større økonomisk tryghed	49 pct.
Bedre adgang til finansiering	47 pct.
Mere undervisning i iværksætteri	25 pct.
Lavere skat	25 pct.
Flere offentlige rådgivningstilbud	13 pct.
Promovering af rollemodeller	9 pct.

Kilde: <https://www.ase.dk/media/387064/stoerre-tryghed-giver-flere-ivaerksaettere.pdf>

Note 1: European Commission, "Report on the results of public consultation on The Entrepreneurship 2020 Action Plan".

Note 2: Fonden for entreprenørskab, "Effektmåling af entreprenørskabsundervisning i Danmark – 2014".

Figur 1 Fremtidens arbejdskraft foretrækker lønmodtagerjob

Kilde: Spørgeundersøgelse gennemført af Epinion for Ase - april 2017. 500 studerende fra Epinions Danmarkspanel har besvaret undersøgelsen.

Unge vil være lønmodtagere

I dag fravælger selv fremtidens arbejdskraft – de unge studerende – at realisere iværksætterdrømmen, viser Ases nye undersøgelse. Lønmodtagerjobbet har stadig førsteprioritet til trods for, at der ventes færre og færre af den traditionelle type ansættelser på fremtidens arbejdsmarked³.

Faktisk er iværksætterkulturen så fremmed for danskerne, at to ud af tre studerende ønsker at blive lønmodtagere. Særligt udbredt er ønsket om en fast månedsløn, og hvad der ellers følger med af øvrige tryghedsfaktorer blandt kvinderne. Tre ud af fire kvindelige studerende i alderen 18-30 år foretrækker et lønmodtagerjob, når de er færdige med deres uddannelse. Det samme er tilfældet for lidt mere end hver anden mandlige studerende i samme aldersgruppe, viser Ases undersøgelse.

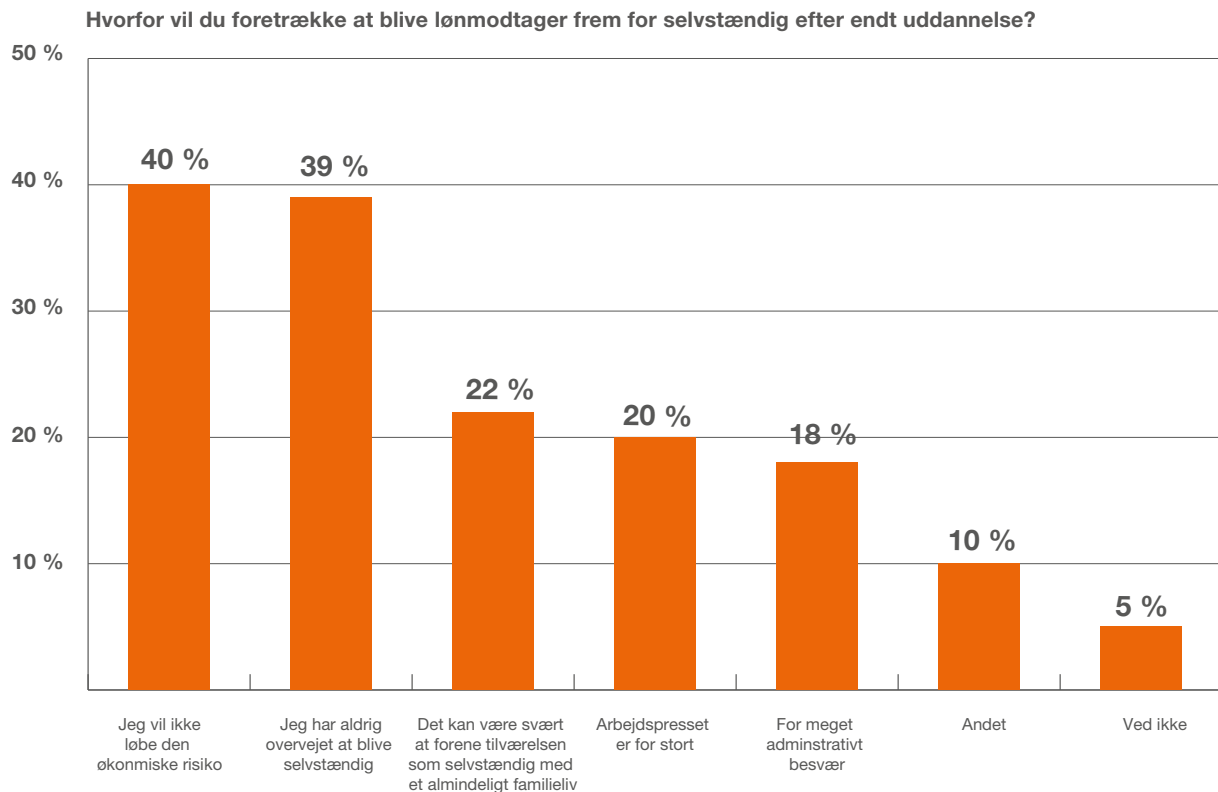
Kun én ud af fire studerende foretrækker et arbejdsliv som enten selvstændig eller freelancer. Det er særligt mændene, der drømmer om et liv som selvstændig. Omtrent hver tredje mandlige studerende vil foretrække et arbejdsliv som selvstændig, når de afslutter deres uddannelse, mens dette tilsvarende gælder for cirka hver femte kvindelige studerende.

Utryghed omkring økonomi skræmmer

Udsigten til en byrde af administrative regler skræmmer, ligesom ønsket om en fast månedsløn og øvrige tryghedsfaktorer, der følger med den klassiske ansættelsesform, fylder, når nutidens studerende gør sig overvejelser om fremtidig karrierevalg som lønmodtager eller selvstændig.

Det er derfor afgørende, at der skabes ensartede vilkår og trygge økonomiske rammer, så flere tør tage

Note 3: Beskæftigelsesministeriet, 2017 " Et nyt dagpengesystem for fremtidens arbejdsmarked".

Figur 2 Frihed og fleksibilitet motiverer selvstændige

Kilde: Spørgeundersøgelse gennemført af Epinion for Ase - april 2017. 500 studerende fra Epinions Danmarkspanel har besvaret undersøgelsen. 335 studerende har angivet at de foretrækker, at blive lønmodtager frem for selvstændig. Mulighed for flere svar.

springet og forfølge deres gode idéer og medvirke til at skabe private job og vækst i det danske samfund. Særligt hos kvindelige studerende mangler lysten til et opgør med de traditionelle lønmodtagergoder.

Mange studerende har end ikke overvejet muligheden for at blive selvstændig erhvervsdrivende efter afsluttet uddannelse, og med alderen bliver økonomien en stadig vigtigere faktor.

Der er behov for en styrket iværksætterkultur i Danmark, og derfor er det glædeligt at regeringens nye iværksætterpanel har til opgave at se på netop dette.

For lønmodtagerkulturen har godt tag i danskerne og selv blandt fremtidens arbejdskraft – de unge studerende – er der et stort flertal som foretrækker et arbejdsliv som lønmodtager, når de har afsluttet deres uddannelse.